

Põhikooli II aste

4. klass

Muuseumitundide külastamiseks on vajalik eelregistreerimine. Tunnid on tellitavad teile sobival ajal ja laste vanusele vastavas pikkuses.

Aastaringised muuseumitunnid

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
Orienteerumine	Maastikumäng Karilatsis (1,5 tundi)	Orienteerumismäng võistkondadele. Plaani järgi orienteerumine, ülesannete ja mõistatuste lahendamine ning palju värkset õhku. Mängus ei ole oluline kiirus, vaid tuleb üles leida määratud punktid ning vastata õigesti mängu kontrollküsimustele. Võimalik on valida ka võrokeelne mänguvariant.	Inimeseõpetus, eesti keel, kehaline kasvatus, loodusõpetus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
Eesti (rahva)kultuuri-tegelased	Tutvumine Fr. R. Kreutzwaldi elu ja tegevusega (1 tund)	Tutvustatakse muuseumi interjöö-ekspositsiooni elumajas ja kirjanduslikku väljapanekut muuseumi aidahoones. Suur lauamäng: Kalevipoja teekond maailma otsa. Teemaatilise märgi kujundamine.	Eesti keel.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Taluelu	Talulaste mängumaa (2,5 tundi)	Programm koosneb kuuest 20-minutilise osast. Mängime mängu, mida mängiti 100 aasta eest - osavusmängud, töid jäljendavad mängud ja liikumismängud. Meisterdame mänguasju.	Eesti keel, inimeseõpetus.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
Ajalugu, kodukoha lugu	Ajaloo allikal (45 minutit)	Muuseumikogus on vanad ja veel vanemad asjad. Miks just need? Kust ajaloolased teavad, mis ajaloos juhtunud on? Millised on kirjalikud ja millised esemelised allikad, kuidas neid lugeda? Mis siis, kui sündmused pole kirja pandud? Kes on arheoloog ja mida ta uurib? Tunnis vaatame kiviaegseid Tamula, Kääpa ja Villa hua- ja asulaleide ning ka hilisematest aegadest pärit arheoloogilisi ja ajaloolisi museaale ja ürikuid ning räägime nende leidmis- ning interpreteerimislugusid.	Ajalugu.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee

Kodukoha lugu	Elu ümber Tamula (1,5 tundi)	Vaatame muuseumifondis olevaid kalapüügiiristu, püüame ka kalu mitmel erineval moel (kalapüük on mänguline). Vaatame, kuidas on Tamula järv läbi aegade muutunud, mida head on meile järv andnud. Meisterdame endale kala.	Loodusõpetus, ajalugu, tööõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
Orienteerumine	Maastikumäng Karilatsis (1,5 tundi)	Orienteerumismäng võistkondadele muuseumi õuealal. Mängus ei ole oluline kiirus, vaid tuleb üles leida määratud punktid, lahendada ülesandeid-mõistatusi ning vastata õigesti mängu kontrollküsimustele. Võimalik on valida ka võrokeelne mänguvariant.	Loodusõpetus, inimeseõpetus, eesti keel, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
Rahvajutud	Ükskord ammu, ammu... (1,5 tundi)	Rahvajutud, legendid, mõistatused, rahvalaulud-mängud, kõigile teada-tuntud muinasjutud ... Kas teadsite, et võite need kõik leida Karilatsi Vabaõhumuuseumist? Kui ei, siis tulge neid otsima ja leidma. Saab nii jutte kuulata, kui neid ise vesta ja mõne jutu võib isegi valmis mõtelda.	Eesti keel, inimeseõpetus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
	Fr. R. Kreutzwaldi muinasjutud kui väärtuste kasvatajad (1 tund)	Tutvutakse Fr. R. Kreutzwaldi muinasjuturaamatute ja illustratsioonidega kirjanduslikus ekspositsioonis. Jututuba: räägitakse ja mängitakse Kreutzwaldi muinasjuttu "Helde puuraiuja" või vaadatakse filmi "Põhja konn".	Eesti keel.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Muuseumikogud	Muuseum kohvris (45 minutit)	Kohvritunnid sobivad ilmestama neid ajalootunde (ka teisi ainetunde), kus on juttu Eestist ja eestlastest. Programm elvadab koolitundi, tekitab huvi muuseumi ja seal hoiul olevate esemete vastu ning ärgitab lapsi ka oma ümbruskonnas huvilisema pilguga ringi vaatama, sest iga möödunud päev on ju juba ajalugu.	Inimeseõpetus, eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

Rahvakalender ja tähtpäevad

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	SEPTEMBER			
5. - 6. september	Mürgiseene nädal Mõniste Talurahvamuseumis (1,5 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 2,5 tundi)	Head ja kurjad seened. Seene elulugu, perekond ja sõbrad. Programm koosneb kolmest 30-minutilise osast. Õpime tundma seeni. Meisterdame. Mõistatame. Seenenäitus.	Loodusõpetus. Seened.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuseum@wi.ee www.monistemuseum.ee
9.- 13. september	Kasukast- tagini (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Tutvume riietusega vanal-ajal ja tänapäeval.	Tööõpetus.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuseum@wi.ee www.monistemuseum.ee
16. - 20. september	Talupere saunapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Saun on maainimese tohter: kuidas saunas tervist parandada.	Loodusõpetus. Inimene.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuseum@wi.ee www.monistemuseum.ee
23. - 27. september	Lambapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-minutilise osast. Lammas annab villa: mida ja kuidas villast teha saab.	Loodusõpetus. Inimene, loomad.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuseum@wi.ee www.monistemuseum.ee
11.sept.- 18. oktoober	Sügise seitse nägu (1,5 tundi)	Mis on sügisel teisiti? Mis on minul teisiti? Aga vanasti? Räägime sügisandidest, kordame üle metsa- ja aiasaadused. Vaatleme ja tunnetame loodust, jäädvustame seda molbertil maalides nagu päris kunstnikud. Teadmisi kinnistav lõpumäng. Hea ilmaga õues.	Loodusõpetus, eesti keel, kunstõpetus, kehaline kasvatus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
23. - 27. september	Mihklipäev (1,5 tundi)	Tutvume mihklipäeva kommetega ja vaatame, mis tööd pidid lambapäevaks tehtud olema. Ennustame. Jutud toitlustusest, kommetest ja Mihklilaadast, mida lapsed eriti ootasid saia ja melu pärast. Teeme ise ka suu magusaks. Lõbusad mängud. Lapsed saavad endale meisterdada lamba.	Ajalugu, loodusõpetus, eesti keel, tööõpetus, kehaline kasvatus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
24.-27. september	Karjalaste mihklipäev (1,5 tundi)	Teeme lõket ja mängime karjalaste mängu - luurivedamist, vägikaikavedu jne. Kaeme rehetarre ja katame mihklipäeva piknikulaua.	Eesti keel, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	OKTOOBER			
11.sept.- 18. okt.	Sügise seitse nägu (1,5 tundi)	Mis on sügisei teisiti? Mis on minu teisiti? Aga vanasti? Raagime sügisandidest, kordame üle metsa- ja aiasaadused. Vaatleme ja tunnetame loodust, jäädvustame seda molbertil maalides nagu päris kunstnikud. Teadmisi kinnistav lõpumäng. Kui ilm vähegi võimaldab, toimub tegevus õues.	Loodusõpetus, eesti keel, kunstõpetus, kehaline kasvatus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
8.-18. oktoober	Leivaprogramm (1,5 tundi)	Räägime leivateost läbi ajaloo- mida kõike oli vaja teha, et leib valmis saab. Aga tänapäeval? Tuvustame leiva teekonnal kasutatud tööriistu. Vaatleme erinevaid teravilju ja maitseme erinevaid küpsetisi enda tehtud maitsevõiga.	Eesti keel, loodusõpetus, ajalugu.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
1. -7. oktoober	Leivanädal Karilatsis (1,5 tundi)	Suitsuhõngulises rehetas saad teadmise, kuidas leib on sajandeid eestlase lauale jõudnud. Käime läbi teekonna viljakülvist leivatüki suhupanekuni.	Eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
7. - 11. oktoober	Leiva- ja pudrunädal Mõniste Talurahvamuuseumis (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-minutilise osast. Viljateradest toiduni: jahvatame terad jahuks, valmistame leiba, saia, kohvi ja kamakäkki.	Loodusõpetus. Inimene. Taimed. Toit.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
14. - 18.oktoober	Linapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-minutilise osast. Räägime linakasvatusest läbi aegade. Kupardame, lõgutame. Kammime linu. Ketrime ja haspeldame lõnga ning koome kangast. Valmistame näpunööri, köievõrget ja keeruga koormaköit.	Loodusõpetus. Inimene ja keskkond. Tööõpetus - arendab praktilisi oskusi.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	NOVEMBER			
28. okt. - 1. november	Hingedepäev Mõniste Talurahvamuseumis (1,5 tundi, koos toitlustamisega kuni 2 tundi)	Räägime hingedepäeva kommetest Lõuna-Eestis. Soovi korral väljasõit hingepuude juurde.(2*6 km)	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
4.-8. november	Mardinädal Karilatsis (1,5 tundi)	Sandiskäimise kombed vanasti ja tänapäeval. Meisterdame sandimaske, laulame mardilaule ja käime ka muuseumimajades.	Eesti keel, tööõpetus, muusikaõpetus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
4. - 8. november	Mardipäev Mõniste Talurahvamuseumis (1,5 tundi, koos toitlustamisega kuni 2 tundi)	Programm koosneb kolmest 30-minutilise osast. Saad teada, kuidas peetakse mardipäeva: mida sel päeval tehakse. Laulame mardilaule, mängime, mõistatame ja maitseme mardi-toitu.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
4. - 26. november	Hakkame santima! (1,5 tundi)	Kes olid sandid, mis nad tegid ja soovisid? Kas teate, et lisaks mardi- ja kadrisantidele olid vanasti ka hingesandid? Räägime santimise kommetest ja võrdleme neid. Vastavalt kalendris borneeritud kuupäevale keskendume rohkem kas mardi- või kadrisandi teemale ja ennast nendeks ka maskeerime. Selleks meisterdame kostüümilisandi. Mängime läbi mardi- või kadriõhtu. Kogeme, mida kõike pidid sandid tegema, enne kui neile midagi head anti- laulma, mängima ja mõistatama.	Eesti keel, tööõpetus, muusikaõpetus, ajalugu.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
11.- 15. november	Vana aja koolipäev Mõniste Talurahvamuseumis (1,5 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 2,5 tundi)	Programm koosneb kolmest 30-minutilise osast. Milline oli koolis käimine ja õppimine sada aastat tagasi.	Tööõpetus. Matemaatika. Eesti keel - lugemine, kirjutamine, turnimine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
18. -22. november	Vana aja kauplusepäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-minutilise osast.Saad teada milline oli maapood sada aastat tagasi. Proovime arvelauaga rehkendamist ja kauba pakkimiseks paberitorbiku tegemist. Uurime rahakurse. Valmistame komme.	Tööõpetus - meisterdamine. Matemaatika - arvutamine, kaalumine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee

18. - 22. november	Kadrinädal Karilatsis (1,5 tundi)	Räägime ammusest kombest – sandiskäimisest. Ehime ennast kadrisantideks, õpime kadri laule ja -mänge.	Eesti keel, tööõpetus, muusikaõpetus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
25.- 27. november	Kadripäev Mõniste Talurahvamuuseumis (1,5 tundi, koos toitlustusega kuni 2 tundi)	Miks peetakse Kadripäeva? Õpime selgeks Kadripäeva laulu, et saaks minna Katri jooksmas. Mängime lõbusaid mänge ja meisterdame maski või kübara.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	DETSEMBER			
3. - 18. detsember	Jõuluprogramm Apteegi eri (1,5 tundi)	Tutvume Võru vana apteegi ajaloo. Saame teada, mis omamoodi koht oli vanasti apteek ja mida kõike seal müüdi. Oleme ise apteekrid, kes peavad tundma taimi: määrame neid, uurime mikroskoobiga, kaalume ja saame teada, milleks neid kasutada. Tühjade kätega ei lähe koju keegi.	Ajalugu, loodusõpetus, matemaatika.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
3. - 18. detsember	Jõuluprogramm Metsa eri (1,5 tundi)	Räägime vanadest jõulukommetest, lauateatri etendus metsamuinasjutt, meisterdame looduslikest materjalidest.	Eesti keel, tööõpetus, muusika.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
6. - 21. detsember	Jõulud Karilatsis (1,5 tundi)	Kaasamängitav jõluetendus, kus käiakse erinevates muuseumimajades. Kindlasti kohtame mitmeid jõuluaja tegelasi nt jõulusokku.	Eesti keel, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
12., 17., 18. detsember	Jõulunädal Mõniste Talurahvamuuseumis (2 tundi)	Toimetame üheskoos jõlueelseid toimetusi. Kõpsetame karaskit või kaerahelbe kakukesi. Teeme ise kingitusi ja maiustusi. Ehime kuuse vana-aja moodi. Jutustame jõluteemalisi jutukesi ja õpime selgeks luuletuse.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	JAANUAR			
14. jaan.- 21. veebr.	Mina ja meeled (1,5 tundi)	Kogeme looduses leiduvate esemete omadusi mitmel erineval viisil: nähes, kuuldes, kompides, haistes ja maitstes. Mängime mänge, kus saab oma meeli kasutada, võrdleme lõhnu ja maitseid.	Eesti keel, inimeseõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	VEEBRUAR			
14. jaan.- 21.veebr.	Mina ja meeled (1,5 tundi)	Kogeme looduses leiduvate esemete omadusi mitmel erineval viisil: nähes, kuulates, kompides, haistes ja maitstes. Mängime mängu, kus saab oma meeli kasutada, võrdleme lõhnu ja maitseid.	Eesti keel, inimeseõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
10. - 14. veebruar	Sõbrapäev (1,5 tundi)	Räägime Valentinpäeva kujunemisest ja teeme magusa ampsu. Meisterdame sõbrale vahva kingituse.	Eesti keel, tööõpetus, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
veebruar - märts	Apteegitund (1,5 tundi)	Tutvume Võru vana apteegi ajaloo. Saame teada, mis omamoodi koht oli vanasti apteek ja mida kõike seal müüdi. Oleme ise apteekrid, kes peavad tundma taimi. Selleks määrame neid, uurime mikroskoobiga, kaalume ja saame teada, milleks neid kasutada. Tühjade kätega ei lähe koju keegi.	Eesti keel, loodusõpetus, matemaatika.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee
21., 25., 26. veebruar	Liuge-liuge lihaheited (1 tund)	Vastlanädalal räägime lähemalt liugumiskombestikust ja vastlatoitudest, mängime lumemänge, meisterdame vastlavurri.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
	MÄRTS			
veebruar - märts	Apteegitund (1,5 tundi)	Tutvume Võru vana apteegi ajaloo. Saame teada, mis omamoodi koht oli vanasti apteek ja mida kõike seal müüdi. Oleme ise apteekrid, kes peavad tundma taimi. Selleks määrame neid, uurime mikroskoobiga, kaalume ja saame teada, milleks neid kasutada. Tühjade kätega ei lähe koju keegi.	Eesti keel, loodusõpetus, matemaatika.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee
17.märts - 17. aprill	Kevadet otsimas (1,5 tundi)	Kevadine pööripäev toob meile uue aastaaja. Lähme õue kevadet otsima. Millised muutused toimuvad looma- ja taimeriigis? Arutleme, kuidas see mõjutab mind ja kuidas see on mõjutanud inimesi läbi ajaloo. Teadmisi kinnistav mäng. Soovi korral jäädvustame kogetud looduselamuse lõuendile.	Eesti keel, loodusõpetus, kehaline kasvatus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÖPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	APRILL			
6.-9. aprill	Kiigenädal Karilatsis (1 tund)	Lõuna-Eestis algab kiigelkäimine ülestõusmispühadega. Kiigume, otsime "linnupesasid" koos mõisatustega, värvime vanamoodi pühademune, mängime traditsioonilisi mänge.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
7.- 9. aprill	Lihavõttenädal (kuni 2 tundi)	Lihavõtte kombed, meisterdamine, mängud. Munade ettevalmistamine värvimiseks, värvimine ja koksimine. Linnupesade valmistamine ja peidetud munade otsimine.	Rahvakalendri tähtpäev. Keel ja kõne.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
17.märts- 17. aprill	Kevadet otsimas (1,5 tundi)	Kevadine pööripäev toob meile uue aastaaja. Lähme õue kevadet otsima. Millised muutused toimuvad looma- ja taimeriigis? Arutleme, kuidas see mõjutab mind ja kuidas see on mõjutanud inimesi läbi ajaloo. Teadmisi kinnistav mäng.	Eesti keel, loodusõpetus, kehaline kasvatus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
13. - 17. aprill	Jüripäev (1,5 tundi)	Räägime jüripäeva kommetest, karjapoistest, karja väljalaskmisest ja sulaste määramisest. Teeme Jüripäeva ilutoiminguid. Proovime ära tunda loomade jälgi, meisterdame karjaloomi.	Eesti keel, loodusõpetus, tööõpetus, ajalugu.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
14.-17. aprill	Tohu- ja punutiste meisterdamise nädal (kuni 3 tundi)	Tohu- ja punutiste meisterdamise nädalal tutvume tohust ja vitstest tehtud käsitööga. Räägime, kuidas neid esemeid kasutati ja millistest materjalidest asju valmistati. Teeme ise käepärastest looduslikest materjalidest esemeid.	Loodusõpetus. Tööõpetus.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
27.-30. aprill	Volbripäev (1,5 tundi)	Räägime volbripäeva kujunemisest. Meisterdame, riietume nõidadeks ja mängime (teeme luuajooksu, nõiume, sorteerime usse).	Eesti keel, tööõpetus, kehaline kasvatus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
21.- 24. aprill	Lambapäev Mõniste Talurahvamuuseumis (kuni 2,5 tundi)	Kes on lammas? Mis häält ta teeb? Mida ta sööb? Mis lammas inimestele annab? Millised on villatööd? Mida lamba villast meisterdada saab?	Loodusõpetus.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
30. aprill	Nõianädal: kas nõiamaagiast uskuda või karta? (2 tundi, koos toitlustamise ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb kuuest 20-minutilisest osast. Lõuna-Eesti vägevad ja legendid nende võimetest. Vaimude ja haldjate maailm. Muinasjutud. Teemakohased mängud ja meisterdamine. Nõiapuud ja taimed.	Eesti keel-muinaslood, legendid, tööõpetus, loodusõpetus.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	MAI			
alates 11. mai	Õue mängima!	Vahest tahaks ainult mängida. Selles programmis me ainult mängimegi erinevaid mängu, nii vanemaid kui ka uuemaid.	Eesti keel, kehaline kasvatus, matemaatika, muusika	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
mai	Vargamäe argipäev (koostöös Filmi Vargamäega, programmi pikkus 3 tundi)	Proovime talupere töid ja tegevusi ning räägime talupere argipäevast Mäe Andrese ajal.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, tööõpetus, meisterdamine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
05.-08. mai	Kemmergu- ja kätepesupäev (kuni 2,5 tundi)	Tutvume 100 aasta taguste hügieenitoimingutega. Saame teada, mis on kemmerg ning kuidas seda vanasti kasutati. Kuidas pesti vanasti käsi?	Mina ja keskkond. Inimeseõpetus.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
12.-15. mai	Metsanädal (kuni 2,5 tundi)	Räägime metsaandidest ja õpime tundma puid ning metsas kasvavaid taimi. Tutvume talupere metsatöödega. Programm koosneb kuuest 20-minutilise osast.	Loodusõpetus. Mets. Mina ja keskkond. Kunst. Liikumine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
19. mai-22. mai	Talulaste mängumaa (2,5 tundi)	Saame teada, milliste mänguasjadega ja milliseid mängu mängisid talulapsed umbes 100 aastat tagasi. Mängime ja meisterdame.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, tööõpetus, meisterdamine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÖPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	JUUNI			
juuni	Õue mängima!	Vahest tahaks ainult mängida. Selles tunnis me ainult mängimegi erinevaid mänge, nii vanemaid kui ka uuemaid.	Eesti keel, kehaline kasvatus, matemaatika, muusika.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
juuni	Vargamäe argipäev (koostöös Filmi Vargamäega, programmi pikkus 3 tundi)	Proovime talupere töid ja tegevusi ning räägime talupere argipäevast Mäe Andrese ajal.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, tööõpetus, meisterdamine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
1. juuni	Lastekaitsepäev Karilatsis (1,5 tundi)	Mõnus meisterdamisnurk Karilatsi kooliõuel - tee endale vanaaja laste mänguasi - pajupill, pall, rätinukk või paat. Koolipreili pajatab vanaaja ja väga-vanaaja lugusid.	Tööõpetus, eesti keel.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
01.-12. juuni	Talulaste mängumaa (2,5 tundi)	Saame teada, milliste mänguasjadega ja milliseid mänge mängisid talulapsed umbes 100 aastat tagasi. Mängime ja meisterdame.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, tööõpetus, meisterdamine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
2.- 5. juuni	Suvistepühade kombed (2 tundi)	Milline oli suvistepüha tähtsus aastaringi pühade hulgas? Millised talutööd lõppesid suvistepühadega, millised algasid? Kuidas tähistati suvistepühi talus, külas, kirikus? Millised olid suvistepühadega seotud maagilised toimingud? Millised olid suvistepüha kombed ja uskumused. Kuidas ehiti suvistepüha kambreid? Kuidas meheleminekuas neiu ennast ehtisid? Kuidas naisevõtmiseas poisid oma plaanidest tüdrukutele märku andsid?	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee